

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 8Co/10/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8512200597
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Fil'akovský
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8512200597.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Fil'akovského a sudcov JUDr. Branislava Brezu a JUDr. Anny Kovaľovej v právnej veci žalobcu mal. K. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. B. č. X, XXX XX O., prechodne ul. S. č. XX, XXX XX F., občan SR, zastúpený zákonnou zástupkyňou G. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom ul. B. č. X, XXX XX O., prechodne bytom ul. S. č. XX, XXX XX F., občianka SR, právne zastúpeného JUDr. Stanislavom Firmentom, advokátom AK so sídlom ul. 17. novembra 14, 064 01 Stará proti žalovanej G. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX B. Y. č. X, štátna občianka SR, právne zastúpenej JUDr. Stanislavom Lampartom, advokátom, AK so sídlom Námestie sv. Mikuláša č. 29, 064 01 Stará Ľubovňa, o určenie neúčinnosti právneho úkonu, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa zo dňa 29.11.2012 č.k. 2 C 15/2012 - 69 takto jednohlasne

r o z h o d o l :

P o t v r d z u j e rozsudok.

O trovách odvolacieho konania r o z h o d n e súd prvého stupňa.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa určil, že právny úkon uzavretia Darovacej zmluvy medzi účastníkmi - darcom: P. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX B. Y. X a obdarovanou G. E., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, trvalé bytom XXX XX B. Y. č. X, ktorým sa previedlo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam:

- stavbe (rodinný dom) súp. č. 2, postavenom na pozemku s parc. č. KN-C 109 a
- pozemku parc. č. KN-C 109 o výmere 388 m², druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, zapísaným na LV č. XXX, pre katastrálne územie B. Y., obec B. Y., okres W. I. je voči žalobcovi právne neúčinný.

O trovách konania rozhodol tak, že žalovaná je povinná nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 % s tým, že ich výšku súd určí po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca žalobou doručenou súdu dňa 31.01.2012 žiadal, aby súd určil, že právny úkon uzavretie darovacej zmluvy medzi darcom P. E. a obdarovanou G. E., ktorým sa previedlo vlastnícke právo k nehnuteľnostiam stavbe (rodinný dom) súp. č. X, postavený na pozemku par. č. KN-C 109 a pozemku parc. č. KN-C 109 o výmere 388 m² zapásaných na LV č. XXX kat. úz. B. Y. je voči žalobcovi neúčinné.

Žalobu odôvodnil tým, že rozhodnutím Okresného súdu v Dunajskej Strede sp. zn. 11P/62/2009-145 zo dňa 25.06.2010 v ktorom bola otcovi žalobcu uložená povinnosť prispievať na jeho výživu počnúc dňom 01.08.2008 sumou 150 eur mesačne vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky. Súčasne mu bola uložená povinnosť dlh na zročnom výživnom za obdobie od 01.08.2008 do 30.06.2010 vo výške 3 334,28 eur zaplatiť v splátkach po 20 eur mesačne spolu s bežným výživným. Matka žalobcu sa náhodne dozvedela, že otec žalobcu darovacou zmluvou previedol jediné domové nehnuteľnosť - rodinný dom s pozemkom, ktorý dovtedy výlučne vlastnil na svoju matku G. E.. Žalobca predpokladá, že jeho dlžník - otec podpísal darovaciu zmluvu v krátkom čase po tom ako bol na súde (pri jeho výsluchu dňa 02.12.2009) oboznámený s podstatou návrhu podaného matkou žalobcu, vtedy si zrejme uvedomil, že bude zaviazaný platiť výživné, ktoré dobrovoľne platiť nehodlá, preto darovacou zmluvou previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, ktoré jediné dovtedy výlučne vlastnil na žalovanú s úmyslom znemožniť prípadné vymáhanie pohľadávky žalobcu.

Súd prvého stupňa po vykonanom dokazovaní zistil skutkový stav, podľa ktorého rozsudkom č.k. 11P/62/2009-145 zo dňa 25.06.2010 bol mal. K. zverený do osobnej starostlivosti matke, otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu sumou 150 eur mesačne od 01.08.2008, súčasne bolo otcovi povolené splácať dlžné výživné za obdobie od 01.08.2008 do 20.03.2010 vo výške 3 334,28 eur v mesačných splátkach po 20 eur spolu s bežným výživným. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 27.07.2010.

Z obsahu pripojeného spisu sp. zn. 11P/62/2009 mal súd preukázané, že návrh na úpravu práv a povinností rodičov na čas pred rozvodom k mal. žalobcovi bol doručený súdu dňa 31.03.2009, po niekoľkých neúspešných pokusoch, návrh bol doručený otcovi mal. žalobcu P. E. dňa 27.11.2009.

Zo zápisnice z výsluchu P. E. (čl. 93 spisu 11P/62/2009) mal súd preukázané, že sám otec mal. žalobcu pred súdom uviedol, že nevlastní žiaden majetok, je na neho vedená exekúcia, má nedoplatky dna sociálnom poistení, zdravotnom poistení má zaplatiť pokutu 25 000 Kč, žiadne peniaze nemá.

Dňa 05.12.2009 žalovaná ako obdarovaná a otec mal. žalobcu P. E. ako darca uzatvorili darovaciu zmluvu, ktorou darca previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam - pozemku parc. č. KN C 109 zastavané plochy a nádvorí o výmere 388 m² a rodinný dom súp. č. X postavený na parcele KN C 109 k.ú. B. Y., vedených na LV č. XXX na žalovanú.

Ďalej súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol podstatný obsah výpovedí vypočutých svedkov.

Súd vec právne posúdil podľa ustanovenia § 42a ods. 1, ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka, § 42b ods. 1, ods. 2 a ods. 4 Občianskeho zákonníka a § 116 Občianskeho zákonníka a dospel k nasledovným záverom.

Konštatoval, že z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že účelom odporovateľnosti ako inštitútu občianskeho práva je zabrániť nepoctivým úkonom dlžníka, ktorými znižuje svoj majetok (veci, práva a pohľadávky) na úkor veriteľa. Podstatou odporovateľnosti je neúčinnosť právneho úkonu voči určitej osobe (tzv. relatívna neúčinnosť), ktorá znamená, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky z predmetu odporovaného právneho úkonu tak, akoby k tomuto úkonu vôbec nedošlo. Odporovateľná žaloba je právnym prostriedkom ktorý slúži na uspokojenie vymáhatelnej pohľadávky veriteľa v exekučnom konaní a to postihnutím vecí, práv alebo iných majetkových hodnôt, ktoré odporovateľným právnym úkonom ušli z dlžníkovho majetku.

Vzhľadom na zistený skutkový stav a citované zákonné ustanovenia súd dospel k záveru, že nárok žalobcu je dôvodný a preto žalobe v celom rozsahu vyhovel.

Podľa názoru súdu jednotlivé argumenty žalovanej sú právne irelevantné. Žalovaná argumentuje, že darovacia zmluva nie je právnym úkonom, ktorému by bolo možné odporovať, nakoľko nepoškodzuje veriteľa, bola pripravovaná skôr ako k jej uzavretiu došlo. V tejto súvislosti súd poznamenáva, že zákon neobmedzuje okruh právnych úkonov (nieť žiadneho taxatívneho vymedzenia), teda môže ísť o dvojstranné, jednostranné, odplatné, bezodplatné a iné právne úkony. Podstatné je, že ide o taký právny úkon, ktorým sa zhoršuje možnosť veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia ďalej uviedol, že dlžník mal žalobcu, jeho otec P. E. bezodplatne darovacou zmluvou 8 dní po tom, čo mu bol doručený návrh matky žalobcu na určenie výživného pre mal. žalobcu od 01.03.2009 vo výške 100 eur mesačne previedol jedinú nehnuteľnosť - jediný majetok, ktorý vlastnil na svoju matku, teda osobu jemu blízku. Podľa jeho tvrdenia ale aj podľa tvrdenia žalovanej a vypočutých svedkov z dôvodu, že sa tak v rodine rozhodli. Súd poznamenal, že z hľadiska odporovateľnosti právneho úkonu je rozhodujúce, že odporovateľný úkon (objektívne) ukracuje veriteľa dlžníka (a že je s týmto dlžník aspoň uzrozumený), prípadný motív, pohnútko dlžníka pre takýto úkon či to, že týmto úkonom plní nejaký iný svoj (skôr vzniknutý) záväzok, nie je rozhodujúce.

Súd prvého stupňa má za to, že dlžník mal žalobcu P. E., bol uzrozumený s tým, že týmto právnym úkonom - darovacou zmluvou ukracuje svojich veriteľov, keďže sám pred súdom uviedol, že okrem nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom odporovateľného právneho úkonu nevlastnil žiaden iný majetok a že od roku 2008 (viac ako rok pred prevodom) bol nezamestnaný. Taktiež si bol vedomý svojich dlhových dôkazom je jeho výpoveď pred tunajším súdom v konaní vedenom Okresným súdom Dunajská Streda pod sp. zn. 11P/62/2009.

Čo sa týka ďalších argumentov žalovanej a to, že v čase uzatvorenia darovacej zmluvy neexistovala vymáhateľná pohľadávka žalobcu k tomu súd uviedol, že podľa ustálenej súdnej praxe, požiadavka, aby žalujúci veriteľ mal vymáhateľnú pohľadávku, je otázkou vecnej legitímácie. K tomu, aby žalujúci veriteľ bol vecne legitimovaný postačí, aby jeho pohľadávka bola od dlžníka vymáhateľná aspoň v dobe rozhodovania súdu o podanej odporovateľnej žalobe. V súdenom prípade vymáhateľná pohľadávka v čase rozhodovania súdu o odporovateľnej žalobe existuje.

Posledným argumentom žalovanej pre ktorý žiada žalobu zamietnuť je skutočnosť, že nemala úmysel, resp. že o úmysle svojho syna ukrátiť jej vnuka - mal. žalobcu nevedela ani nemohla vedieť, keďže nie je bežné, ani zaužívané aby niekto kto uzatvára nejaké zmluvy sa pýtal druhej strany, či má nejaký dlh.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia vo vzťahu k uvedenému argumentu poukázal na to, že účastníci darovacej zmluvy - žalovaná s P. E., teda matka a syn sú osoby v zmysle § 116 Obč. zák. osobami blízkymi. Úmysel ukrátiť veriteľa zákon predpokladá (prezumeje) pri právnych úkonoch, ktorými boli veritelia dlžníka ukrátení a ku ktorým došlo medzi dlžníkom a blízkymi osobami, alebo ktoré dlžník urobil v prospech týchto osôb. Blízka osoba v danom prípade žalovaná musí preukázať, že úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa nemohla v dobe urobenia odporovateľného právneho úkonu aj pri vyvinutí náležitej starostlivosti rozpoznať.

Žalovaná tieto skutočnosti preukazuje svojím tvrdením, že o dlhoch syna nevedela, že je diskutabilné, či nejaký dlh existoval, že nie je bežné pri uzatváraní zmluvy pýtať sa druhej strany na dlhy, že nevedela o súdnom konaní na určenie výživného. V rovnakom zmysle vypovedali aj vypočutí svedkovia jej manžel a deti.

Na druhej strane tak žalovaná ako aj vypočutí svedkovia mali vedomosť o existencii mal. žalobcu vedeli, že matka s mal. žalobcom odišla zo spoločnej domácnosti od P. E..

Súd má teda za to, že žalovaná nepreukázala súdu, že úmysel dlžníka - svojho syna ukrátiť veriteľa nemohla v dobe vykonania odporovateľného právneho úkonu aj pri vyvinutí náležitej starostlivosti rozpoznať.

Súd ďalej konštatoval, že žalovaná v tom smere nevyvinula náležitú starostlivosť k rozpoznaní úmyslu P. E., ako sama uviedla, syna sa nepýtala, či má nejaké dlhy, či platí výživne svojmu mal. synovi - žalobcovi. Podľa názoru súdu celá rodina (žalovaná, jej manžel a ich detí, ktorí boli vypočutí ako svedkovia) mali vedomosť o manželských problémoch P. E. a jeho manželky, vedeli, že od neho manželka s mal. dieťaťom odišla, vedeli, že P. E. nikde nepracuje, dokonca mali vedomosť o tom, že mal zdržaný vodičský preukaz v E. republike).

Napokon súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal aj na to, že vynaloženie náležitej starostlivosti predpokladá, že osoba dlžníkovi blízka v danom prípade žalovaná, vykonala s ohľadom na okolnosti prípadu a s prihliadnutím k obsahu právneho úkonu dlžníka takú činnosť (aktivitu), aby úmysel dlžníka ukrátiť veriteľa, ktorý tu v dobe odporovateľného právneho úkonu objektívne musel byť, z ich výsledkov poznala t.j. aby sa o tomto úmysle dozvedela. Podľa názoru súdu prvého stupňa v súdnom prípade žalovaná takúto aktivitu nevykonala, nepresvedčila sa, či právny úkon neukracuje veriteľov jej syna. Ak sa tak nezachová musí byť uzrozumená s tým, že veriteľ môže požadovať uspokojenie svojej pohľadávky tiež z majetku, ktorý na základe takéhoto právneho úkonu do dlžníka nadobudla.

Na základe uvedeného súd prvého stupňa ustálil, že právny úkon darovacia zmluva zo dňa 05.12.2009 uzavretá medzi žalovanou a jej synom P. E. - dlžníkom mal. žalobcu na základe ktorej sa žalovaná stala výlučným vlastníkom nehnuteľností (rodinný dom a pozemok) je právnym úkonom, ktorý dlžník - syn žalovanej urobil v posledných troch rokoch v úmysle ukrátiť svojho veriteľa - mal. žalobcu, pričom žalovaná nepreukázala aby o tomto úmysle nemohla vedieť ani pri vyvinutí náležitej starostlivosti.

Vzhľadom na uvedené súd určil, že predmetná darovacia zmluva je voči mal. žalobcovi právne neúčinná.

Žalovaná v podanom odvolaní navrhla, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol, resp. rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

V odvolaní ďalej uviedla, že je bez právneho vzdelania a netušila, že niečo také ako odporovateľnosť existuje. Darovacia zmluva bola uzatvorená po dohode v rodine bez akéhokoľvek úmyslu kohokoľvek poškodiť. Žalovaná nevedela o záväzkoch syna, o súdnej žalobe na výživné nemala potuchy a syn nikomu o tom nič nehovoril. Súd pre odporovateľnosť vyžaduje úmysel dlžníka ukrátiť svojho veriteľa a tento úmysel mal byť druhej strane známy. Podľa názoru žalovanej súd nepreukázal a neodôvodnil v čom mal spočívať úmysel oboch účastníkov zmluvy. Všetci členovia rodiny potvrdili, že darovaciu zmluvu sa chystali uzatvoriť už dávno predtým, keď neexistovali žiadne pohľadávky syna voči vnukovi. Súd nezobral do úvahy, že syn nadobudol nehnuteľnosť ešte v roku 1999 a celú kúpnu cenu zaplatila odporkyňa s manželom a že skutočným vlastníkom bola celá rodina. Syn vypovedal, že svoje problémy v rodine nikdy neprezentoval a o jeho problémoch nikto nevedel. Súd pri odôvodnení rozsudku v časti, že bežal súdny spor P. nesprávne a nepodložene vychádzal zo stavu, že by o tomto spore mala vedieť. Súd v čase uzatvorenia zmluvy v podstate ani nezačal. Ak by chcela niekoho ukrátiť poradila by sa a neuzatvorila by amatérsku zmluvu.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej navrhol rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad uvedených v ustanovení § 212 O. s. p. a zistil, že odvolanie žalovanej nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s. p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia. Poukazuje na správnosť dôvodov napadnutého rozhodnutia.

K odvolacím námietkam žalovanej sa žiada uviesť nasledovné.

Podstatou podaného odvolania je spochybnenie záveru súdu prvého stupňa vysloveného v odôvodnení napadnutého rozhodnutia v dvoch smeroch.

Prvým je námietka žalovanej, že súd prvého stupňa nepreukázal a neodôvodnil v čom mal spočívať úmysel jej syna.

Druhým je námietka žalovanej, že súd prvého stupňa nepreukázal a neodôvodnil jej úmysel, pričom taký úmysel ani nikdy nebol.

Čo sa týka prvej námietky, treba uviesť, že súd prvého stupňa sa touto náležitým spôsobom zaoberal a rovnako náležite sa s ňou vypořiadal. Poukazujúc na ustálenú súdnu prax správne zvýraznil, že z hľadiska odporovateľnosti právneho úkonu je rozhodujúce, že odporovateľný úkon (objektívne) ukracuje veriteľa dlžníka (a že je s týmto dlžník aspoň uzrozumený) prípadný motív, pohnútkou dlžníka pre takýto úkon, či to, že týmto úkon plní nejaký iný svoj (skôr vzniknutý) záväzok nie je rozhodujúce.

Ďalej súd vysvetlil, z akých dôvodov dospel k tomu, že dlžník bol uzrozumený s tým, že právnym úkonom darovacou zmluvou ukracuje žalobcu. Zostáva sa teda vypořiaďať s druhou námietkou, ku ktorej treba uviesť nasledovné.

Dôkazné bremeno na preukázanie toho, že dlžníkov úmysel ukrátiť veriteľa aj pri náležitej starostlivosti nemohla poznať, ako to správne uviedol súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia bolo v konaní na žalovanej.

Odvolací súd považuje za potrebné opätovne zvýrazniť, že ak je druhá strana osobou dlžníkovi blízkou, je na nej, aby preukázala nielen to, že o úmysle ukrátiť veriteľa nevedela (čím žalovaná argumentuje v podanom odvolaní), ale aj to, že jej ani nemožno vyčítať zavinenie tejto nevedomosti.

Ak súd prvého stupňa prijal jednoznačné závery na základe konkrétnych logických dôvodov v tom smere, že žalovaná nepreukázala, aby o tomto úmysle nemohla vedieť ani pri vyvinutí náležitej starostlivosti, argumenty spochybňujúceho tieto závery v podanom odvolaní absentujú.

Odvolací súd preto v súlade s ustanovením § 219 ods. 1 a ods. 2 O.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa (§ 224 ods. 4 O.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.